

[Harald Petersen.]

han særlig havde lagt Vægt paa. Paa Sp. 1591 udtaler den højtærede Minister, at de to Hensyn, der skal tillægges denne særlige Vægt, er Hensynet til, at Vælgerne i hvert enkelt lokalt Omraade faar størst mulig Indflydelse paa, hvem der skal repræsentere Omraadet, og Hensynet til Partiernes lige-lige Repræsentation i Forhold til deres Stemmetal. Og Ministeren føjer senere til:

„Jeg lægger derfor afgørende Vægt paa, at der først og fremmest sikres Partiernes ligelig Repræsentation i Forhold til deres Stemmetal.“

Efter min Bedømmelse har den højtærede Minister kun opnaaet at varetage det sidste Formaal, nemlig den talmæssigt ligelige Repræsentation, medens alt andet er blevet Luftstog.

Efter Venstres Opfattelse er dette en alt for snæver Begrænsning af det foreliggende Problem. Der er efter vor Opfattelse andre Hensyn, der vejer lige saa tungt til og maaske tungere, nemlig Hensynet for det første til at sikre den stærkest mulige Tilknnytning mellem Folketingsmanden og hans Vælgere, for det andet at sikre Vælgerne større Indflydelse paa Valget af Folketingsmænd, hvad der automatisk betyder en Formindskelse af Partivæsenets Beføjelser til Fordel for Vælgernes Indflydelse, for det tredje paa en rimelig Maade at sikre den i Grundloven hjemlede Hensyntagen til de tyndt befolkede Egne, hvad Repræsentationen angaar, idet det vil være fuldkommen i Strid med en naturlig Fortolkning af de nævnte Grundlovsbestemmelser ganske at overse den Kendsgerning, at Vælgerbefolkningen i de tætbefolkede Egne af Landet, hvor Regering og Rigsdag og Centraladministration har Sæde, forlods er tilsikret en Indflydelse, som ingen i de mere tyndtbe-folkede Egne har, hvorfor det da ogsaa er ganske klart, at en talmæssig Repræsentation for de tyndtbefolkede Egne maa være af-passet saaledes, at den Overvægt, som faktisk er tilsikret det Omraade, hvor hele Lovgivnings- og Administrationsmaskinen er beliggende rent geografisk, afbalanceres paa en forstandig Maade, uden at Kravet om den ligelige Indflydelse paa Landets Sager for Vælgerne i Almindelighed tilside-sættes.

Det forelagte Lovforslag sikrer efter min Mening intet af disse Hensyn, men udelukkende Hensynet, som jeg sagde, til Regnemaskinen.

Det ærede Medlem Hr. Holger Eriksen, der foruden at optræde som Anbefaler ogsaa optraadte som Moralens Vogter, fremsatte

i denne Forbindelse den Bemærkning, at Forslaget opfyldte jo Grundlovens Bud om Hensyntagen til de tyndtbefolkede Egne. Hvis det forelagte Forslag skal ses som et Udtryk for Opfyldelse af dette Grundlovsbud, tror jeg, det mere er en Formalitet end en Realitet, for Sandheden er, at de tyndtbefolkede Egne forfordes i stærk Grad gennem dette Forslag. Selve dette at kvæle Kredsmandaterne og lægge dem over til Tillægsmandater giver de tyndtbefolkede Egne en mindre gunstig Stilling, idet Tillægsmandaterne, der kommer i Stedet for de Kredsmandater, der fjernes fra de tyndtbe-folkede Egne, vil falde i de tættest be-folkede Egne. De i Forslaget indeholdte Beregninger er selvsagt korrekte nok, men vi staar her over for et Forhold, hvor man systematisk og automatisk flytter Mandaterne fra de tyndest befolkede til de tættest befolkede Egne. Dette fører i sig selv et Moment ind i disse Forhold, som man ikke havde i 1915, og som man maa være op-mærksom paa nu.

Ud fra de Betragtninger, jeg her har fremsat, vil jeg da sige, at Venstre betragter det foreliggende Lovforslags Hovedprincip som direkte vælgerfjendtligt og som under-gravende et sundt Folkestyres Grundsætninger, og jeg vil se det, før jeg tror det, at der i den høje Rigsdag kan samles et Flertal for en saadan Valglovplan. Som Forhandlingsgrundlag anser Venstre Lovforslagets Hovedprincip og Tendens som ganske uegnet. Jeg vil gerne føje til, at deri ligger ikke, at Venstre vil modsætte sig en Revision af den gældende Valglov. Som bekendt har Venstre gennem mange Aar kritiseret Valgloven, dens Indviklethed og Uforstaaelighed for de menige Vælgere. Det er heller ikke ukendt, at Venstre har næret Frygt for, at den stadig mere udparcellerede Forholdstalsvalgmaade kan virke uheldigt paa selve Folkestyrets Funktionsduelighed.

Jeg maa imidlertid se saadan paa det, at et overvejende Flertal her i Tinget trods Skavankerne ved denne Valgmaade dog er Tilhænger af at bevare den i Princippet. Skulde denne Indstilling paa ny bekræfte sig, vil ogsaa Venstre gaa positivt ind i Arbejdet for at forbedre den gældende Valglov. Venstre vil under Hævdelsen af de Principper, jeg forud har fremhævet, være parat til en Realitetsdrøftelse af de foreliggende Problemer. Venstre erkender gerne, at enhver Valglov, der bygger paa Forholdstalsvalg, med visse Mellemrum trænger til baade en Korrektur og en à jour-Føring. Det er saaledes ganske klart, at f. Eks. den stærke Forskydning af Indbyggere og Væl-